

Γιάννης Σταθάς που επιστρέφοντας στον τόπο του, δολοφονήθηκε το 1812 στη Μπούκα Αμφιλοχίας. Το χωριό της Αιτωλοακαρνανίας Δούνισια, πήρε το όνομά του. Και τα ανδραγαθήματά του έμειναν θρυλικά στην ιστορία και τα δημοτικά μας τραγούδια, όπως και η γαλανόλευκη πρώτη σημαία του.

Πηγές: Νικολάου Τέλωνα, «Οι Πρόμαχοι της Πατρίδος Βαλτινοί Αγονιστές του '21, Έκδοση Ιεραποστολικού Συλλόγου Αμφιλοχίας «Ο Κυρηναίος», Αμφιλοχία 2004

Αλεξάνδρα Καρικώστα - Αηδώνη «Κλέφτες και Αρματολοί του Ορεινού Βάλτου», Αγρίνιο 2004

Γιάννης Σταθάς: ο Έλληνας κουρσάρος των Μικρασιατικών ακτών (1758-1812)
κείμενο: Φιλίστορ https://www.istorikathemata.com/2020/04/blog-post_26.htm

Του Γιάννη του Σταθά

Μαύρο καράβ' αρμένιζ' 'ς τα μέρη της Κισάντρας.

Μαύρα παννιά το σκέπαζαν και τουρανού σημαία.

Κι' ομπρός κορβέττα μ' άλικη σημαία του προβγαίνει.

"Μάνα, φωνάζει, τι παννιά, ρήξε τοις γάμπαις κάτω.

-Δεν τα μαϊνάρω τα παννιά κι' ουδέ τα ρήχνω κάτω.

Μη με θαρρείτε νόνυφη, νύφη να προσκυνήσω;

Εγώ είμαι ο Γιάννης του Σταθά, γαμπρός του Μπουκουβάλα,

Τράκο, λεβένταις, δώσετε, απίστευς μη φοβάστε. "

Κ' οι Τούρκοι βόλτα έρρηξαν κ' εγύρισαν την πλώρη.

Πρώτος ο Γιάννης πέταξε με το σπαδί 'ς το χέρι.

'Σ τα μπούτια τρέχουν αίματα, το πέλαο κοκκινίζει,

κι' αλλήι αλλάχ οι άπιστοι κράζοντας προσκυνούνε.

Το Δημοτικό τραγούδι περιγράφει εύγλωττα την επίθεση του στολίσκου του Σταθά εναντίον μιας τουρκικής κορβέτας στα παράλια της Χαλκιδικής. Το συμβάν συμπίπτει με την ανάρτηση της πρώτης Ελληνικής σημαίας, με τον λευκό σταυρό στη μέση και τα γαλανά τετράγωνα στα τέσσερα άκρα της, της σημαίας που υφάνθηκε στη Μονή Ευαγγελισμού της Θεοτόκου στη Σκιάθο και υψώθηκε στη συνέχεια στα περίφημα «μαύρα καράβια» του Σταθά και των αρματολών συντρόφων του. Με τον δελεασμό χρηματικής αμοιβής και την υπόσχεση αμνηστίας, η Πύλη και ο Σουλτάνος επιχείρησαν να σταματήσουν τον τολμηρό στόλο αλλά δεν τα κατάφεραν. Στη διάλυσή του έπαιξε εντέλει καθοριστικό ρόλο το δριμύ ψύχος του 1807, υποχρεώνοντας τους φλογερούς Έλληνες να συνεχίσουν από ξηράς τον αγώνα τους. Η συγκινητική ανάμνηση της πρώτης εκείνης γαλανόλευκης σημαίας της ελεύθερης θάλασσας, ωστόσο, παραμένει ολοζώντανη στο νησί της Σκιάθου.